

Handreiking erkenningsaanvraag organisaties

Datum : 7 september 2023
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Toezicht van het CZO.....	4
2.1 Systeemtoezicht: de methodiek.....	4
2.2 Eisen aan de kritische zelfevaluatie.....	4
2.3 Erkenningsaanvraag op organisatieniveau	4
2.4 Erkenningsaanvraag op opleidingsniveau	5
2.5 Besluit op basis van het waarderend advies.....	5
3. Eisen aan de documenten.....	7
Bijlage 1 Eisen (generiek) OER.....	8
Bijlage 2 Eisen (format) praktijkleerplan	9
Bijlage 3 Eisen portfolio	10
Bijlage 4 Begrippenlijst	11

1. Inleiding

Deze handreiking is bedoeld om organisaties duidelijk te maken wat zij bij het toezicht van het CZO kunnen verwachten en wat het CZO van de organisaties verwacht bij het proces van voorwaardelijk (her)-erkennen. Dit betekent dat wij in deze handreiking informatie geven over:

- Het systeemtoezicht en de methodiek
- Reikwijdte, duur en geldigheid van het document
- De kwaliteitsdomeinen
- Eisen aan de kritische zelfevaluatie
- Eisen aan de diverse documenten
- Het resultaat van het (voorwaardelijke) erkenningsproces

Meer informatie over een aantal (aanverwante) onderwerpen uit deze handleiding is hier te vinden:

Voor het stappenplan aanvraag erkenningen [klik hier](#)

Voor informatie over de overgangsregeling [klik hier](#)

Voor het normenkader [klik hier](#)

Voor de algemene CZO-begrippenlijst [klik hier](#)

Aanleiding van systeemtoezicht

Het CZO is overgegaan op systeemtoezicht omdat dat past bij de vernieuwde visie op toezicht houden én bij de inhoudelijke wijzigingen in het toezicht: gebaseerd op het EPA-gericht opleiden. Het doel van systeemtoezicht is dat iedere zorgorganisatie voor de CZO-zorgopleidingen een integraal hanteert, gebaseerd op de [vier CZO-kwaliteitsdomeinen](#). Een integraal kwaliteitszorgsysteem is een sturingsinstrument om systematisch de kwaliteit van leren en opleiden te monitoren en te verbeteren - in een continu proces met betrokkenen. Dit betekent dat een verschuiving plaatsvindt van toezicht op opleidingsniveau naar toezicht op organisatieniveau. Het CZO legt hiermee meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van opleiden bij de organisaties. Het integrale kwaliteitssysteem van een organisatie - dat de borging van de kwaliteit van alle opleidingen omvat die de organisatie aanbiedt - komt hiermee centraal te staan.

Reikwijdte en geldigheid

Per 1 januari 2026 moeten organisaties die CZO-erkend willen blijven of worden, voldoen aan de eisen van systeemtoezicht. Om organisaties de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen naar het toezicht op organisatieniveau hanteert het CZO een overgangsfase met een [overgangsregeling](#). Het CZO monitort tijdens de overgangsfase de ontwikkeling van een integraal kwaliteitszorgsysteem voor CZO-zorgopleidingen bij organisaties met een nulmeting. Met ingang van januari 2026 vervalt deze overgangsregeling en daarmee ook een aantal onderdelen van deze handreiking. Het systeemtoezicht en bijbehorende methodiek blijven wel van kracht. De nulmeting, zoals die in de overgangsfase genoemd wordt, heet dan een erkenningsaanvraag op organisatieniveau.

2. Toezicht van het CZO

2.1 Systeemtoezicht: de methodiek

Het CZO houdt vanaf 1 januari 2023 systeemtoezicht. Het doel van systeemtoezicht is dat iedere organisatie voor de CZO-zorgopleidingen en/of CZO-leerroutes een integraal kwaliteitssysteem hanteert, gebaseerd op de [vier CZO-kwaliteitsdomeinen](#).

Het CZO houdt er toezicht op dat organisaties met het integraal kwaliteitssysteem voor CZO-zorgopleidingen toezicht houden op het opleiden, waarbij de kwaliteitsdomeinen en bijbehorende standaarden - gevat in het [normenkader](#) - én de CZO-opleidingseisen het uitgangspunt zijn.

De kern van het systeemtoezicht is dat de organisatie reflecteert en evalueert op organisatieniveau over (de borging van) de kwaliteit van de leerroutes/opleidingen. De organisatie beschrijft dit in de kritische zelfevaluatie in de erkenningsaanvraag.

2.1.1 De kwaliteitsdomeinen

Het CZO hanteert [kwaliteitsdomeinen](#) met kwaliteitsstandaarden als criteria van het systeemtoezicht.

1. Organisatie en ontwikkeling
2. Leercultuur
3. Professionaliseren van de begeleiding
4. Competentieontwikkeling van de student

Kwaliteitsdomein 1 'organisatie en ontwikkeling' betreft het organisatieniveau. Dit is het niveau van het systeemtoezicht. Op kwaliteitsdomein 1 moet de organisatie aantonen ook te voldoen aan de kwaliteitsdomeinen 2, 3 en 4 en de bijbehorende standaarden, omdat deze kwaliteitsdomeinen zijn geïntegreerd in kwaliteitsdomein 1 (zie [normenkader](#)).

2.2 Eisen aan de kritische zelfevaluatie

Het centrale onderdeel van een erkenningsaanvraag is de kritische zelfevaluatie. Een kritische zelfevaluatie is een weergave -op organisatieniveau- van de kwaliteit van de opleidingen/leerroutes. De kritische zelfevaluatie is gebaseerd op de evaluaties over de vier kwaliteitsdomeinen en bevat bevindingen van alle betrokkenen bij het opleiden.

De kritische zelfevaluatie beschrijft:

- Wat gaat er goed? Geef aan waar dat uit blijkt.
- Wat zijn ontwikkel- of verbeterpunten? Geef aan waar dat uit blijkt.
- Welke acties zijn of worden uitgezet?
- Wat zijn de resultaten van de acties? Licht de resultaten toe.

De organisatie kiest zelf de (evaluatie)methodieken die passend zijn bij de organisatie én de standaarden van de kwaliteitsdomeinen. Bevindingen van betrokkenen bij het opleiden, zoals studenten, praktijkbegeleiding, hoofden van afdelingen en leerhuizen/academies, moeten hierin meegenomen worden.

2.3 Erkenningsaanvraag op organisatieniveau

Bij een erkenningsaanvraag op organisatieniveau worden organisaties op het niveau van systeemtoezicht door het CZO gewaardeerd.

Er zijn verschillende situaties waarbij een erkenning op organisatieniveau aangevraagd kan worden:

- Op vraag van het CZO (nulmeting in de [overgangsfase](#))

- Op initiatief van de organisatie

Een erkenningsaanvraag op organisatieniveau omvat alleen kwaliteitsdomein 1 'Organisatie en ontwikkeling'. De kritische zelfevaluatie is gericht op het integrale kwaliteitssysteem van de organisatie.

Stappen bij de erkenningsaanvraag op organisatieniveau

Voor de functionele/ technische stappen bij een erkenningsaanvraag, zie [stappenplan](#).

Om een kritische zelfevaluatie op organisatieniveau te kunnen schrijven is het voorwaardelijk dat functionarissen die opereren op organisatieniveau (zoals strategisch management, leerhuismanager, HR, etc.) betrokken zijn.

In de kritische zelfevaluatie van het organisatiedeel (kwaliteitsdomein 1) beschrijft de organisatie op organisatieniveau (de borging van) de kwaliteit van de opleidingen en/of leerroutes:

- Bestudeer het [normenkader](#) waarin beschreven staat hoe te voldoen aan systeemtoezicht.
- Onderbouw de kritische zelfevaluatie met documenten en toon hiermee aan te voldoen aan de standaarden. Voor een toelichting op de eisen aan de documenten zie hoofdstuk 3.
- Het is mogelijk de kritische zelfevaluatie per kwaliteitsstandaard te beschrijven of als één verhaal waarin de kwaliteitsstandaarden herkenbaar terugkomen.
- Vul de eigen waardering over het kwaliteitsdomein in: in ontwikkeling, voldoet, voldoet niet. De gegeven kritische zelfevaluatie onderbouwt deze waardering.

2.4 Erkenningsaanvraag op opleidingsniveau

Er zijn verschillende situaties waarbij een erkenning op opleidingsniveau aangevraagd kan worden:

- Organisaties die zich voor het eerst registreren bij het CZO.
- Organisaties die een niet EPA gerichte opleiding willen bieden en nog niet klaar zijn voor systeemtoezicht (zie [overgangsregeling](#)).
- Als het CZO n.a.v. een erkenningsaanvraag op organisatieniveau reden heeft om verdieping op opleidingsniveau uit te vragen.

Een erkenningsaanvraag voor een opleiding omvat naast kwaliteitsdomein 1 (organisatieniveau) ook kwaliteitsdomein 2, 3 en 4 (opleidingsniveau). De kritische zelfevaluatie is gericht op de specifieke opleiding. Dus waar in de kwaliteitsdomeinen en bijbehorende standaarden gesproken wordt over flexibel opleidingsstelsel/CZO-zorgopleidingen/leerroutes, wordt bij een erkenningsaanvraag op opleidingsniveau de specifieke opleiding bedoeld.

Stappen bij erkenningsaanvraag op opleidingsniveau

Voor de functionele/ technische stappen bij een erkenningsaanvraag, zie [stappenplan](#).

In de kritische zelfevaluatie van het opleidingsdeel (kwaliteitsdomein 2, 3, 4) beschrijft de organisatie op opleidingsniveau (de borging van) de kwaliteit van de leerroutes/opleiding:

- Bestudeer de kwaliteitsdomeinen 1, 2, 3 en 4 om te zien waaraan de opleiding moet voldoen.
- Onderbouw de kritische zelfevaluatie met documenten en toont hiermee aan te voldoen aan de standaarden. Voor een toelichting op de eisen aan de documenten zie hoofdstuk 3.
- Het is mogelijk de kritische zelfevaluatie per kwaliteitsstandaard te beschrijven of als één verhaal waarin de kwaliteitsstandaarden herkenbaar terugkomen.
- Vul de eigen waardering over het kwaliteitsdomein in: in ontwikkeling, voldoet, voldoet niet. De gegeven kritische zelfevaluatie onderbouwt deze waardering.

2.5 Besluit op basis van het waarderend advies

Waarderend advies

Het CZO en de auditoren voeren een bureauwaardering uit op basis van de kwaliteitsdomeinen en het normenkader. Hieruit volgt een waarderend advies.

Ontwikkelingsgericht waarderend advies

Een waarderend advies geeft de organisatie handvatten voor het verbeteren en versterken van de kwaliteit van het integraal kwaliteitssysteem en daarmee de kwaliteit van opleiden. In het

waarderend advies staan argumenten waarom de organisatie wel of niet voldoet aan de kwaliteitsdomeinen en standaarden en wat sterke punten en ontwikkelpunten zijn.

Besluit

Op basis van het waarderend advies neemt de directeur-bestuurder van het CZO een besluit.

Besluit organisatieniveau

Tijdens de overgangsfase hanteert het CZO de volgende besluiten bij een erkenningsaanvraag op organisatieniveau (te vinden in de [overgangsregeling](#)):

- Voldoet aan eisen systeemtoezicht: Er is gegrond vertrouwen dat de organisatie op organisatieniveau voldoet aan de eisen van systeemtoezicht, er wordt een audit gepland.
- Voldoet voorwaardelijk aan systeem toezicht: Er is vertrouwen dat de organisatie per 1 januari 2026 op organisatieniveau zal voldoen aan de eisen van systeemtoezicht. De voorwaardelijke erkenning blijft van kracht totdat de audit heeft plaatsgevonden.
- Voldoet niet aan systeemtoezicht: Er is onvoldoende vertrouwen dat de organisatie zich voldoende ontwikkelt op organisatieniveau en voldoet aan de eisen van systeemtoezicht. De beoordeling leidt ertoe dat het CZO bindende voorwaarden stelt aan de voorwaardelijke erkenning. De voorwaardelijke erkenning blijft wel van kracht. De bindende voorwaarden zijn voor het CZO een manier om scherper zicht te krijgen op de ontwikkeling van de organisatie naar systeemtoezicht.

Besluit opleidingsniveau

Tijdens de overgangsfase hanteert het CZO de volgende besluiten bij een erkenning op opleidingsniveau:

- Erkend
- Niet erkend
- Bindende voorwaarden

NB Het besluit op een erkenningsaanvraag op opleidingsniveau is opgebouwd uit twee onderdelen: Kwaliteitsdomein 1 moet minimaal voldoen op opleidingsniveau 'erkend voor opleiding'. Dit, samen met het besluit erkend op kwaliteitsdomeinen 2 t/m 4, geeft de organisatie een opleidingserkenning.

3. Eisen aan de documenten

In de volgende paragrafen volgt een beschrijving waar de documenten minimaal aan moeten voldoen die bij de nulmeting/erkenningaanvraag aangetoond moeten worden. De documenten zijn de bewijslast van de organisatie die horen bij de zelfevaluatie over de kwaliteitsdomeinen.

Als het document met hulpmiddel wordt aangeduid betekent dit dat het niet ge-upload hoeft te worden en dat het CZO ervan uitgaat dat deze binnen de organisatie toegepast worden. Ook bij het opstellen van de documenten zijn de kwaliteitsstandaarden leidend.

Om te voldoen aan de eisen van systeemtoezicht zijn de volgende uploads verplicht:

- Strategisch opleidingsbeleid (zie normenkader)
- Kwaliteitsbeleid (zie normenkader)
- Generiek OER (zie bijlage 1 voor eisen)
- Format Praktijkleerplan (zie bijlage 2 voor eisen)

Daarnaast verwacht het CZO dat het portfolio (zie bijlage 3 voor eisen) binnen de organisatie bij het opleiden toegepast wordt. Het CZO kan verzoeken tot inzage.

Voor een erkenning op opleidingsniveau zijn de volgende uploads verplicht:

- Strategisch opleidingsbeleid, gericht op de opleiding
- Kwaliteitsbeleid, gericht op de opleiding
- OER van de opleiding (*zie bijlage 1 voor eisen*)
- Praktijkleerplan van de opleiding (*zie bijlage 2 voor eisen*)

Daarnaast verwacht het CZO dat het portfolio (*zie bijlage 3 voor eisen*) binnen de organisatie bij opleiden toegepast wordt. Het CZO kan verzoeken tot inzage.

Bijlage 1 Eisen (generiek) OER

In een generiek Opleidings- en Examenreglement (OER) verwacht het CZO een organisatiebrede invulling van procedures en reglementen die gelden voor de praktijk van alle CZO-zorgopleidingen (opleidingen, kernleerroutes en specifieke en losse EPA's). Een OER van een specifieke CZO-zorgopleiding is toegespitst op de betreffende opleiding of leerroute.

Minimaal moeten de volgende onderdelen in een generiek OER staan.

1. Algemene bepalingen

- Reikwijdte
- Betreffende CZO-zorgopleidingen, leerroutes en EPA's
- Inrichting verantwoordelijkheden theorie & praktijk
- Begripsbepalingen

2. Opleiden

- Procedure haalbaarheid aanbod van opleidingen en leerroutes
- EVC en [vrijstellingenbeleid](#) en procedures
- Verwijzingen naar opleidingseisen en EPA's van de betreffende opleiding(en)
- Procedure voor toelating studenten tot CZO-zorgopleidingen, leerroutes, EPA's

3. Beoordelen en bekwaam verklaren

- Algemeen proces van bekwaam verklaren/proces van beoordelen (toetsinstrumenten, rol van de theorie en de resultaten daarvan, summatief vs formatief, gebruik portfolio)
- Verantwoordelijkheden praktijk en theorie m.b.t. bekwaam verklaren/beoordelen
- Oordeel OpleidingsGroep (OOG): samenstelling, taken en verantwoordelijkheden, borging onafhankelijkheid
- Beleid ten aanzien van herkansingen en verlengingen
- Examencommissie: samenstelling, taken en verantwoordelijkheden, borging onafhankelijkheid

4. Bezwaar en beroep:

- Procedure bezwaar en beroep tegen besluit/beoordeling/bekwaamverklaring

5. Uitvoeringsregelingen

- Aanwezigheidsplicht en ziekteverzuim
- Proces van registratie bij het CZO: verantwoordelijkheden ten aanzien van aanmelden en aanvragen van diploma/downloaden certificaten

Bijlage 2 Eisen (format) praktijkleerplan

Het praktijkleerplan (opleidingsplan/-gids) geldt voor een specifieke opleiding of opleidingen en leerroutes. Onderstaande eisen zijn generiek beschreven. De manier waarop de eisen in het praktijkleerplan worden uitgewerkt, is afhankelijk van of het een EPA-gericht leerroute of niet-EPA gerichte opleiding betreft. In het praktijkleerplan worden minimaal de volgende onderdelen uitgewerkt:

1. Toelatingseisen

- Vooropleiding
- Leerarbeidsovereenkomst
- Aantal contracturen

2. Visie op leren & opleiden

Beschrijf hoe de visie op leren en opleiden tot uiting komt.

3. Overzicht en opbouw van de opleiding/de leerroute

Beschrijf uit welke leereenheden, eindtermen, EPA's de opleiding/de leerroute kan bestaan. Inclusief voorwaardelijkheden, EPA-overstijgende leereenheden (EOL) en eventuele stages.

4. Organisatie en inhoud van de begeleiding

Geef een beschrijving van de taken, rollen en verantwoordelijkheden bij de begeleiding van studenten. Denk naast praktijkopleiders en werkbegeleiders ook aan het leerhuis, de academie. Beschrijf de opzet, inhoud en verantwoordelijken van de gesprekscyclus en de wijze van methodische begeleiding.

5. Beschrijving van het beleid en procedures bekwaam verklaren/beoordelen.

Beschrijf hoe wordt bekwaam verklaard/beoordeeld, wie daarbij is betrokken en welke toetsinstrumenten worden ingezet, praktische invulling van het OOG. Geef aan welke onderdelen summatief of formatief zijn en wat de weging is van de verschillende onderdelen.

6. Portfolio van de student

Beschrijf hoe het portfolio wordt gebruikt en het eigenaarschap van het portfolio. Samenhang met het theoretisch deel van de opleiding.

Bijlage 3 Eisen portfolio

1. Algemeen

- Het portfolio heeft een overzichtelijke indeling en lay-out.
- De leer-arbeidsovereenkomst is opgenomen inclusief het aantal uren.
- Het portfolio is van de student.
- Afspraken vooraf over de te volgen opleiding/leerroute, zoals EVC, EOL's, kern-, specifieke- en/of functie overstijgende EPA's zijn beschreven: individueel opleidingsplan.

2. Leertraject

- Het is zichtbaar hoe de opleiding/het leertraject is ingericht: welke EPA's/leereenheden (evt stages) en de eventuele volgordelijkheid en/of voorwaardelijkheid daarvan.
- De EPA-overstijgende leereenheden (EOL) zijn zichtbaar.
- Samenhang praktijk- en theoretisch onderdeel van de opleiding/leerroute is zichtbaar.
- Eventueel toegepast vrijstellingenbeleid is zichtbaar.
- De (individuele) leerdoelen zijn gebaseerd op de opleidingseisen/de EPA's en EOL's.
- De verslagen van de begeleidingsgesprekken intake-, voortgang-, evaluatie- en reflectieverslagen m.b.t. de leerdoelen van de student zijn zichtbaar.

3. Bekwaam verklaren/beoordelen

- Het proces naar de bekwaamverklaring/beoordelen toe is zichtbaar (o.a. toetsinstrumenten).
- Het is zichtbaar bij het bekwaam verklaren/beoordelen wie verantwoordelijk is voor welk onderdeel.
- De voortgang/ontwikkeling van de student (leerdoelen, de EPA's en EOL) is zichtbaar aan de hand van de verschillende supervisie niveaus/ niveaus van Miller.

Bijlage 4 Begrippenlijst

Op de website van het CZO worden [algemene begrippen](#) toegelicht. Hieronder leggen we de specifieke begrippen uit deze handreiking uit:

Leercultuur	Leercultuur beschrijft hoe in een organisatie het leren van individuen en het collectief wordt gewaardeerd en gestimuleerd, met als doel het ontwikkelen en onderhouden van vakmanschap. Daarbij staat het sociale leren en het werkplekleren centraal; continu leren wordt hierin geborgd. Leercultuur heeft niet alleen betrekking op studenten, maar op alle collega's binnen de afdelingen.
Formatief toetsen/beoordelen	Het toetsen in de dagelijkse praktijk is voornamelijk groei – en ontwikkelingsgericht: formatief. Er wordt getoetst/beoordeeld om te bepalen hoe de student zich ontwikkelt. De student gaat aan het werk met de leereenheden/EPA en verzamelt in het portfolio beoordelingen en feedback van meerdere collega's. De student benut de feedback om zich verder te ontwikkelen.
Summatief beoordelen niet-EPA gericht opleiden	Summatieve beoordeling heeft als doel aan te geven in hoeverre een student een bepaald onderdeel beheerst. Hierbij wordt vaak gebruik gemaakt van een norm en ter beoordeling volgt een cijfer of letter.